

Sygn. akt VII U 15/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Ewa Gulska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Beata Pełczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 września 2016 r. w Lublinie

sprawy H. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania H. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 20 listopada 2015r., nr (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 15/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 listopada 2015 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił H. M. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), z uwagi na to, że na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca nie osiągnął 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz nie udowodnił co najmniej 15 - letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład nie zaliczył jako pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia w (...) Zakładach (...) od dnia 26 listopada 1975 roku do dnia 28 czerwca 1976 roku, tj. 7 miesięcy i 3 dni oraz od dnia 23 lutego 1978 roku do dnia 20 grudnia 1990 roku, tj. 12 lat, 9 miesięcy i 26 dni, na stanowisku jako garbarz ponieważ w zarządzeniu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 6 sierpnia 1983 roku, w wykazie A, dział VIII, poz. 11 w pkt 2 figuruje stanowisko grabarz oddziału garbunkowego a w pkt 4 figuruje stanowisko garbarz wykańczalnik. Zakład nadto nie uwzględnił do ogólnego stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia (...)roku przypadającej przed ukończeniem 16 roku życia oraz od dnia (...)z uwagi na niewystarczające udokumentowanie, tj. nie przedłożenie oświadczenia czy w okresie pracy w gospodarstwie rolnym wnioskodawca kontynuował naukę. (decyzja – k. 55 – 55v. akt rentowych)

W odwołaniu H. M. nie zgodził się ze wskazanym rozstrzygnięciem zarzucając mu sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez nie uznanie okresu zatrudnienia od dnia 26 listopada 1975 roku do dnia 8 czerwca 1976 roku oraz od dnia 23 lutego 1978 roku do dnia 20 grudnia 1990 roku w (...) Zakładach (...), pomimo, że skarżący w tym okresie wykonywał pracę garbarz skór (grabarz – wykańczalnik) oraz sprzeczność poprzez nie uznanie okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia(...)roku. Mając na uwadze powyższe zarzuty skarżący wnosił o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie prawa do emerytury począwszy od dnia złożenia wniosku oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm prawem przepisanych. W uzasadnieniu skarżący podniósł, że w zakwestionowanym okresie pracował w szczególnych warunkach jednakże pracodawca nie dopełnił warunków formalnych wystawienia świadectwa pracy z wyszczególnieniem tej okoliczności, a aktualnie nie jest możliwe usunięcie tego braku z uwagi na nieistnienie zakładu pracy. (odwołanie – k. 2 – 3 akt sądowych)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie podnosząc argumenty, które legły u podstaw zaskarżonej decyzji, dodatkowo podnosząc, że do stażu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia w (...) Zakładach (...) od dnia 1 stycznia 1991 roku do dnia 31 stycznia 1992 roku, tj. 1 roku i 1 miesiąca. (odpowiedź na odwołanie – k. 13 – 14 a.s.)

Na rozprawie w dniu 25 maja 2016 roku ubezpieczony wnosił o uwzględnienie w stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w K. Zakładach Produkcyjnych Nr (...) w L.. (protokół – k. 19v. a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

H. M., urodzony (...), w dniu(...) roku złożył wniosek o emeryturę. W jego treści zawarł oświadczenie o tym, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Na podstawie przedłożonych dokumentów organ rentowy uznał za udowodniony na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 23 lat i 7 dni, stanowiący w całości okres składkowy. Organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w szczególnych warunkach żadnego okresu zatrudnienia ubezpieczonego. (okoliczności bezsporne)

J. M. i S. M., rodzice H. M., w okresie od (...) roku posiadali gospodarstwo rolne o powierzchni 2,20 ha, położone w S. A., na terenie Gminy F.. Oprócz rodziców i ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym w okresie od dnia (...) roku zamieszkiwało jego rodzeństwo, tj. trzy siostry, w tym dwie młodsze oraz trzech braci, w tym dwóch młodszych. Ubezpieczony zakończył edukację na poziomie podstawowym, kończąc szkołę podstawową w (...)roku. We wskazanym okresie z zależności od pory roku skarżący uczestniczył w żniwach, kosząc zboże i uczestnicząc w jego zwózce z pola, orał, uczestniczył w omlotach przy wykorzystaniu cepów, woził drewno z lasu, siał, uczestniczył w wykopkach. Nadto zajmował się obrządkami oraz karmieniem zwierząt znajdujących się w gospodarstwie, tj. świń, krów oraz konia, rąbaniem i noszeniem drewna, cięciem sieczki. W tym czasie ojciec ubezpieczonego pracował codziennie na budowie w L., młodsze rodzeństwo uczyło się, a pracująca w gospodarstwie matka jako osoba chorowita wymagała szczególnej pomocy. Wskazane czynności ubezpieczony wykonywał codziennie od świtu do zmierzchu ze starszym bratem.

W okresie od dnia 18 czerwca 1973 roku do dnia 16 października 1975 roku ubezpieczony był zatrudniony w Zakładach (...) w K. Zakładach Produkcyjnych Nr (...) w L. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku montażysty ścian działowych z płyt (...)Praca skarżącego polegała na tym, że mieszał ręcznie w pojemnikach masę gipsową, podczas czego uwalniał i unosił się pył. Przy produkcji płyt pracował również przy taśmie produkcyjnej.

Następnie z dniem 26 listopada 1975 roku ubezpieczony został zatrudniony w (...) Zakładach (...) w L. na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy, początkowo w ramach przygotowania zawodowego na stanowisku garbarza na wykańczalni, tj. oddziale mokrym, gdzie obsługiwał bębnowe maszyny w których moczyły się skóry w przygotowanych roztworach. W okresie od dnia 29 czerwca 1976 roku do dnia 17 stycznia 1978 roku ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po jej zakończeniu do pracy powrócił z dniem 23 lutego 1978 roku na stanowisko garbarza oddziału garbunkowego, gdzie zajmował się obsługą maszyny wykorzystywanej do odmięśniania skór. Z dniem 17 lutego 1986 roku zostało powierzone skarżącemu stanowisko

garbarza wykańczalni. Wskazane obowiązki wykonywał do ustania zatrudnienia. W okresie od dnia 21 grudnia 1990 roku do dnia 31 grudnia 1990 roku skarżący przebywał na urlopie bezpłatnym udzielonym na podstawie art. 174 § 1 kodeksu pracy. Stosunek pracy ubezpieczonego ustał w wyniku rozwiązania umowy o pracę z dniem 31 stycznia 1992 roku.

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dowody z dokumentów w postaci zaświadczenia Starostwa Powiatowego – k. 9, świadectwa pracy – k. 14, znajdujących się w aktach rentowych oraz odpisu świadectwa ukończenia szkoły podstawowej – k. 13, wyciągu z ksiąteczki wojskowej – k. 20, pisma dot. powierzenia stanowiska garbarza – k. 21, pisma dot. powierzenia stanowiska garbarza wykańczalni – k. 38, znajdujących się w aktach osobowych – k. 31 a.s. Ich forma oraz treść nie wzbudziła ponadto wątpliwości co do ich autentyczności z urzędu, wobec czego zostały one uznane za wiarygodne w całości i jako takie stanowiły pełnowartościowe źródło informacji o okolicznościach faktycznych w sprawie.

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił również w oparciu o dowody osobowe w postaci zeznań ubezpieczonego H. M. – k. 19v. – 20, 36v. – 37 a.s. oraz zeznania świadków Z. M. (1) – k. 35v. – 36 a.s., L. N. – k. 36 a.s. i Z. M. (2) – k. 36v. a.s.

Świadek Z. M. (1) w spornym okresie pracy skarżącego w gospodarstwie rolnym rodziców był ich sąsiadem i zeznał, że widział jak ten pracował w tym gospodarstwie. Świadek L. N. mieszkała w okresie objętym sporem we wsi w której było położone gospodarstwo rolne rodziców ubezpieczonego. Natomiast świadek Z. M. (2) była zatrudniona w (...) Zakładach (...) w L. w okresie od dnia 27 sierpnia 1975 roku do 1990 roku, zajmują się caplowaniem i odpylaniem skór. Wskazane okoliczności dotyczące świadków pozwalają w ocenie Sądu na przyjęcie, że posiadają oni niezbędne wiadomości dotyczące okoliczności pracy skarżącego w gospodarstwie rolnym, w odniesieniu do świadków Z. M. (1) i L. N., oraz jego zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w L., w odniesieniu do świadka Z. M. (2), w zakresie jego obowiązków oraz warunków w jakich były wykonywane. Zeznania świadków są logiczne oraz wzajemnie się uzupełniają, wobec czego Sąd uznał je za wiarygodne. Należy wskazać, że organ rentowy nie podniósł żadnych okoliczności, które mogłyby godzić w wiarygodność ich zeznań. Wskazana ocena dotyczy również zeznań samego ubezpieczonego, skoro były one zgodne z wiarygodnymi zeznaniami świadków. Ubezpieczony wyczerpująco opisał swoje obowiązki.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie H. M. nie jest zasadne i jako takie nie zasługuje na uwzględnienie.

Do okoliczności spornej w rozpoznawanej sprawie, biorąc pod uwagę treść zaskarżonej decyzji, treść odwołania i zeznań skarżącego, należy możliwość zakwalifikowania okresu zatrudnienia skarżącego w Zakładach (...) w K. Zakładach Produkcyjnych Nr (...) w L. od dnia 18 czerwca 1973 roku do dnia 16 października 1975 roku oraz w (...) Zakładach (...) w L. od dnia 26 listopada 1975 roku do dnia 31 stycznia 1992 roku w łącznym wymiarze 18 lat, 5 miesięcy i 20 dni, jako pracy w szczególnych warunkach, celem ustalenia czy ubezpieczony legitymuje się 15 – letnim okresem tak kwalifikowanej pracy. Okoliczność sporną stanowiła również możliwość uwzględnienia przy ustalaniu prawa do emerytury przypadających przed dniem 1 stycznia 1983 roku okresów pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia od dnia (...) roku, wy wymiarze 1 roku, 8 miesięcy i 26 dni, jako okresu składkowego, z uwagi na niespełnienie przez skarżącego warunku legitymowania się co najmniej 25 – letnim okresem kwalifikowanym jako okresy składkowe i nieskładkowe.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 b pkt 20 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 887) – zwaną dalej ustawą emerytalną, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego dla mężczyzn urodzonych po dniu 30 września 1953 roku co najmniej 67 lat. Ubezpieczony nie ukończył wyżej wymienionego wieku, zatem nie spełnia warunków niezbędnych do ustalenia mu prawa do emerytury w oparciu o powołany przepis.

Natomiast w myśl art. 46 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku, a przed dniem 1 stycznia 1969 roku będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż wskazany, jeżeli nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego i warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 roku. Przy czym wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których wymienionym osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Według § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem Rady Ministrów, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. H. M. do dnia 31 grudnia 2008 roku nie osiągnął wymaganego przez cytowany przepis wieku emerytalnego 60 lat.

Jednakże zgodnie z przepisem art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Według przepisu § 3 rozporządzenia Rady Ministrów okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Natomiast przepis § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury A. C. musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;

2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego;

3) na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnić:

a) co najmniej 15 - letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz

b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że ubezpieczony w dniu wydania zaskarżonej decyzji ukończył wymagane (...) lat oraz że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Odnosząc się do okoliczności spornej należy wskazać, że w rozpoznawanej sprawie zastosowanie znajduje art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również, traktując, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 roku okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5 - 7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Kwestia pracy w gospodarstwie rolnym na gruncie cytowanego przepisu była wielokrotnie przedmiotem rozważań w orzecznictwie sądowym. W judykaturze wykształcił się pogląd, iż o uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalnych okresów pracy w gospodarstwie rolnym sprzed objęcia rolników obowiązkiem opłacania składki na rolnicze ubezpieczenie społeczne domowników (tj. przed dniem 1 stycznia 1983 roku) przesądza wystąpienie dwóch okoliczności. Po pierwsze wykonywanie czynności rolniczych powinno odbywać się zgodnie z warunkami określonymi w definicji legalnej "domownika" z art. 6 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Po drugie czynności te muszą być wykonywane w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy, tj. minimum 4 godziny dziennie. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2013 roku, II UK 368/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 sierpnia 2012 roku, III AUa 59/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 13 sierpnia 2013 roku, III AUa 147/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 kwietnia 2013 roku, III AUa 212/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 24 września 2013 roku, III AUa 230/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 26 listopada 2013 roku, III AUa 238/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 9 października 2013 roku, III AUa 427/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21 sierpnia 2013 roku, III AUa 461/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 12 września 2012 roku, III AUa 696/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 grudnia 2013 roku, III AUa 860/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 lutego 2013 roku, III AUa 1059/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 4 grudnia 2012 roku, III AUa 1423/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 27 lutego 2014 roku, III AUa 1451/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 31 lipca 2013 roku, III AUa 1513/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 czerwca 2013 roku, III AUa 1719/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 31 maja 2012 roku, III AUa 1916/11)

W stanie faktycznym sprawy skarżącego dotyczyły okoliczności skutkujące uznaniem, że wykonywał on czynności rolnicze zgodnie z warunkami określonymi w definicji legalnej "domownika", tj. był członkiem rodziny rolnika, pozostawał we wspólnym gospodarstwie domowym z rolnikiem, miał ukończone 16 lat, nie podlegał obowiązkowi ubezpieczenia na podstawie innych przepisów, a praca w gospodarstwie rolnym stanowiła jego główne źródło utrzymania. Nadto ziszcila się co istotne przesłanka wykonywania czynności w gospodarstwie w przyjętym wymiarze, tj. nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy, czyli minimum 4 godzin dziennie, w okresie objętym sporem od dnia(...)roku, w wymiarze 1 roku, 8 miesięcy i 26 dni. Jednakże zaliczenie wskazanego okresu jako okresu składkowego do stażu ubezpieczeniowego nie spowodowało ziszczenia się warunku legitymowania się co najmniej 25 - letnim stażem okresów składkowych i nieskładkowych. Sumując bowiem powyższy wymiar stażu ubezpieczeniowego oraz staż ubezpieczeniowy uwzględniony przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji, otrzymujemy staż okresów składkowych i nieskładkowych w łącznym wymiarze 24 lat, 9 miesięcy i 3 dni, czyli w wymiarze niższym od wymaganego.

Przechodząc natomiast do oceny, czy ubezpieczony spełnia również warunek legitymowania się co najmniej 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych należy podkreślić, że skarżący występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia emerytalnego przedłożył na okoliczność wykonywania prac w szczególnych warunkach w okresie objętym sporem dokument wymagany przez prawo, tj. świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wobec którego organ rentowy podniósł zarzuty natury formalnej. W ocenie Sądu Okręgowego wskazana okoliczność nie dyskwalifikuje możliwości ubezpieczonego ubiegania się o świadczenie emerytalne. Należy mieć bowiem na uwadze, że wadliwe wystawienie świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie jest wystarczającą podstawą do przyjęcia, że pracownik nie wykonywał pracy w takich warunkach. Obowiązek sporządzenia dokumentacji w tym zakresie obciąża pracodawcę, w związku z czym wyciąganie wobec pracownika jakichkolwiek negatywnych konsekwencji w sytuacji wadliwego jej sporządzenia, byłoby dla niego nazbyt krzywdzące.

Należy mieć na uwadze fakt, że w postępowaniu sądowym nie znajdują zastosowania ograniczenia w zakresie dopuszczalnych źródeł dowodowych, ustanowione na potrzeby postępowania przed ZUS, a wynikających z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. z 2011 roku, Nr 237, poz. 1412). Zasadniczym bowiem celem postępowania sądowego jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 k.p.c., który wprost stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. II UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12) Z przedstawionym poglądem i wynikającymi z niego wnioskami Sąd Okręgowy w pełni się zgadza.

Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia w stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia skarżącego w Zakładach (...) w K. Zakładach Produkcyjnych Nr (...) w L. od dnia 18 czerwca 1973 roku do dnia 16 października 1975 roku, w wymiarze 2 lat, 3 miesięcy i 14 dni. Z poczynionych ustaleń wynika bowiem, że skarżący na stanowisku montażysty ścian działowych z płyt (...) zajmował się mieszaniem ręcznym w pojemnikach masy gipsowej, podczas czego uwalniał i unosił się pył. Przy produkcji płyt pracował również przy taśmie produkcyjnej. W ocenie Sądu wskazane prace nie mogą być uznane za wymienione w wykazie A powołanego rozporządzenia, a jako takie nie mogą stanowić podstawy do uznania wskazanego okresu pracy w ramach którego były wykonywane za pracę w warunkach szczególnych. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 roku, sygn. akt I UK 41/05) W żadnej mierze nie można przyjąć, że wskazane czynności odpowiadają pracom opisanym w wykazie A, dział V „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych”, poz. 17 „Prace przy produkcji gipsu półmokrą”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów.

Bez znaczenia przy tym pozostaje, podnoszona przez skarżącego okoliczności, że praca ubezpieczonego wykonywana była w trudnych i obciążających zdrowie warunkach. Samo subiektywne przekonanie ubezpieczonego, że jego praca z uwagi na uciążliwe warunki, w jakich była świadczona, może stanowić podstawę do przyznania mu uprawnień do emerytury w niższym od powszechnego wieku, nie znajduje uzasadnienia faktycznego i prawnego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 29 kwietnia 2014 roku, sygn. III AUa 1093/13). O uprawnieniu do emerytury na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów decyduje bowiem łączne spełnienie przez pracownika wszystkich warunków określonych w tym przepisie, a nie jego przekonanie, że charakter lub warunki pracy wystarczają do uznania jej za wykonywaną w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00). Z tych względów ocena charakteru pracy skarżącego, prezentowana przez niego, pozostaje więc w sferze jego dowolnej, ale nieuzasadnionej oceny, zamiast w sferze faktów. Należy podkreślić, że prawo do obniżenia wieku emerytalnego ma charakter wyjątku, wobec czego jego zakresu nie można rozszerzać w drodze wykładni przepisów

prawa, która musi być ścisła, co m.in. nie pozwala na pominięcie pełnego wymiaru jej wykonywania jako przesłanki przyznana wnioskowanego prawa.

Natomiast przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło ustalić w sposób pewny, że ubezpieczony wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w L. od dnia 26 listopada 1975 roku do dnia 28 czerwca 1976 roku, od dnia 23 lutego 1978 roku do dnia 20 grudnia 1990 roku oraz od dnia 1 stycznia 1991 roku do dnia 31 stycznia 1992 roku, w łącznym wymiarze 13 lat, 5 miesięcy i 29 dni. Z poczynionych ustaleń wynika, że we wskazanych okresach ubezpieczony wykonywał czynności na stanowisku garbarza na wykańczalni, tj. oddziale mokrym, gdzie obsługiwał bębnowe maszyny w których moczyły się skóry w przygotowanych roztworach oraz na stanowisko garbarza oddziału garbunkowego, gdzie zajmował się obsługą maszyny wykorzystywanej do odmięśniania skór. Wskazane czynności odpowiadają rodzajowi pracy opisanemu w wykazie A, Dział VII „W przemyśle lekkim”, poz. 11 „Prace przy garbowaniu i wykańczaniu skór”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów.

Nie było natomiast podstaw do zliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu wykorzystywanego przez ubezpieczonego urlopu bezpłatnego od dnia 21 grudnia 1990 roku do dnia 31 grudnia 1990 roku, mając na uwadze utrwalony w orzecznictwie w zakresie wskazanych wyłączeń pogląd. (wyroki Sadu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2013 roku, I UK 561/12 oraz z dnia z dnia 9 października 2013 roku, I UK 108/13) Wskazany urlop bezpłatny został udzielony na podstawie art. 174 § 1 kodeksu pracy.

Odnosząc się do możliwości uwzględnienia w stażu pracy w szczególnych warunkach okresu pełnienia przez skarżącego zasadniczej służby wojskowej od dnia 29 czerwca 1976 roku do dnia 17 stycznia 1978 roku, w wymiarze 1 roku, 6 miesięcy i 20 dni, należy wskazać na wypracowany w orzecznictwie pogląd, który Sąd Okręgowy w pełni podziela. Zgodnie z nim zachowanie statusu pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach w rozumieniu § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w okresie pełnienia służby wojskowej, co skutkuje dopuszczalnością zaliczenia czasu tej służby do stażu uprawniającego do wcześniejszej emerytury, następuje w sytuacji gdy pracownik zatrudniony był w szczególnych warunkach przed jej rozpoczęciem, po zakończeniu tej służby powraca do tego zatrudnienia w przepisany terminie. (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 grudnia 2013 roku, II UK 217/13; z dnia 25 lutego 2010 roku, II UK 215/09; z dnia 9 marca 2010 roku, I UK 333/09; z dnia 17 maja 2012 roku, I UK 399/11; z dnia 24 maja 2012 roku, II UK 265/11 oraz wyroki Sądów Apelacyjnych w Krakowie z dnia 23 kwietnia 2013 roku, III AUa 1412/12 i w Gdańsku z dnia 15 października 2013 roku, III AUa 213/13) Mając na uwadze poczynione ustalenia z których jednoznacznie wynika, że skarżący po zakończeniu służby w dniu 17 stycznia 1978 roku do pracy powrócił w dniu 23 lutego 1978 roku, tj. po upływie wymaganego 30 dniowego terminu. Tym samym nie spełnił łącznie wszystkich warunków wyżej wskazanych wymaganych dla zaliczenia okresu służby do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Podsumowując należy wskazać, że z poczynionych ustaleń wynika, iż H. M. pomimo, że ukończył (...) lat życia oraz nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, to jednak nie spełnia warunku legitymowania się co najmniej 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych oraz nie legitymuje się ogólnym stażem ubezpieczeniowym wynoszącym ponad 25 lat. Tym samym ubezpieczony nie spełnia łącznie wszystkich przesłanek do ustalenia mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach na podstawie przepisu art. 184 ustawy emerytalnej.

Z tych względów Sąd na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.